

Dr Ivica Nikolić

Fakultet za uslužni biznis – Novi Sad

STAVOVI ISPITANIKA PREMA PRIMENI PROGRAMA SPORTSKE REKREACIJE U TURIZMU

1. UVOD

Sportsko-rekreativni programi sa širokim spektrom oblika rekreativnih sadržaja, sve više predstavljaju značajan deo savremene turističke i zdravstveno-preventivne ponude, koju nude hotelsko-turistički i banjsko-klimatski centri.

Svi ugostiteljsko-turistički objekti su značajni nosioci razvoja turizma i sportske rekreacije. Značajan deo ukupne njihove aktivnosti i usluga koje nude svojim korisnicima su upravo savremeni i kvalitetni programi sportske rekreacije, prilagodjeni svim uzrasnim kategorijama potrošača. S obzirom na raspoloživi smeštajni potencijal turističke ponude Srbije i Crne Gore, postoje realni preduslovi za kompleksno, programsko, organizaciono, kadrovsko, tehnološko i marketinški-informativno osavremenjavanje turističke ponude, gde bi primarni cilj bio upravo ponuda programa sportske rekreacije.

Opravdanost ovakve hipoteze nalazimo u rezultatima različitih istraživanja stavova i sklonosti učesnika turističkih kretanja kao i potencijalnih turista, koji se generišu ka stremljenju sportsko-rekreativnog motiva i sadržaja turističkog boravka.

2. MATERIJAL I METODE

2.1 Stavovi ispitanika prema primeni programa sportske rekreacije u turizmu

Na grafikonima koji slede, predstavimo distribucije frekvencija nekoliko testiranih stavova ispitanika koji potvrđuju opravdanost primene programa sportske rekreacije u turizmu.¹

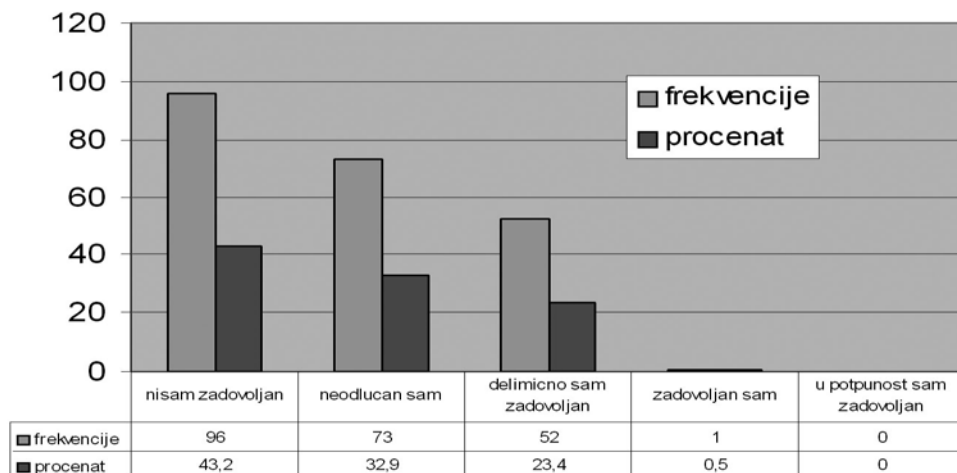
Iz distribuiranih frekvencija na grafikonu broj 1, primećujemo da je stav ispitanika o obimu zastupljenosti sportsko-rekreativnih programa u turizmu Srbije i Crne Gore, u najvećoj meri negativan.

---

¹ Nikolic.I.: Sportsko-rekreativni programi kao faktor valorizacije turisticke ponude AP Vojvodine, doktorska teza, Novi Sad, 2005.

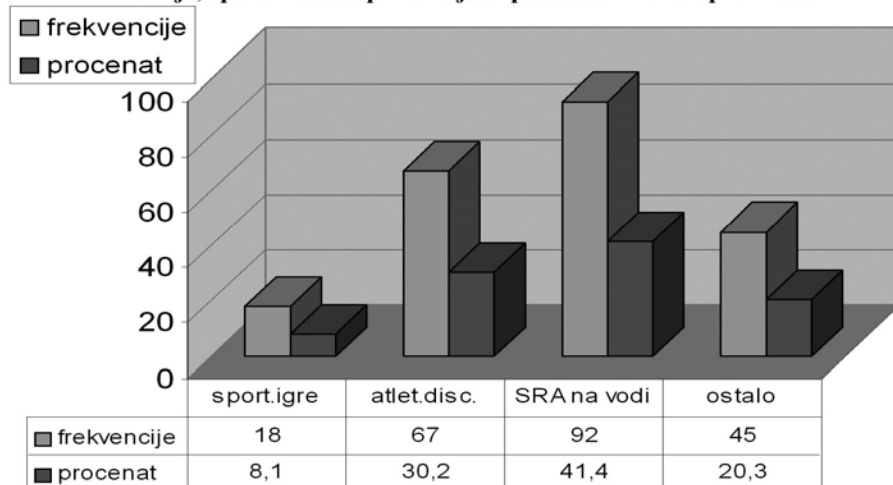
Grafikon br. 1.

**Distribucija frekvencija:
znacenje, ocena obima zastupljenosti sportsko-rekreativnih
programa u turizmu**

Grafikon br. 2.

**Distribucija frekvencija:
znacenje, sportska disciplina koja bi povecala fizicku spremnost**

Iz grafikona broj 2 smo, na osnovu distribuiranih frekvencija, identifikovali sportsko-rekreativne aktivnosti, koje bi upražnjavanjem povećale fizičku spremnost

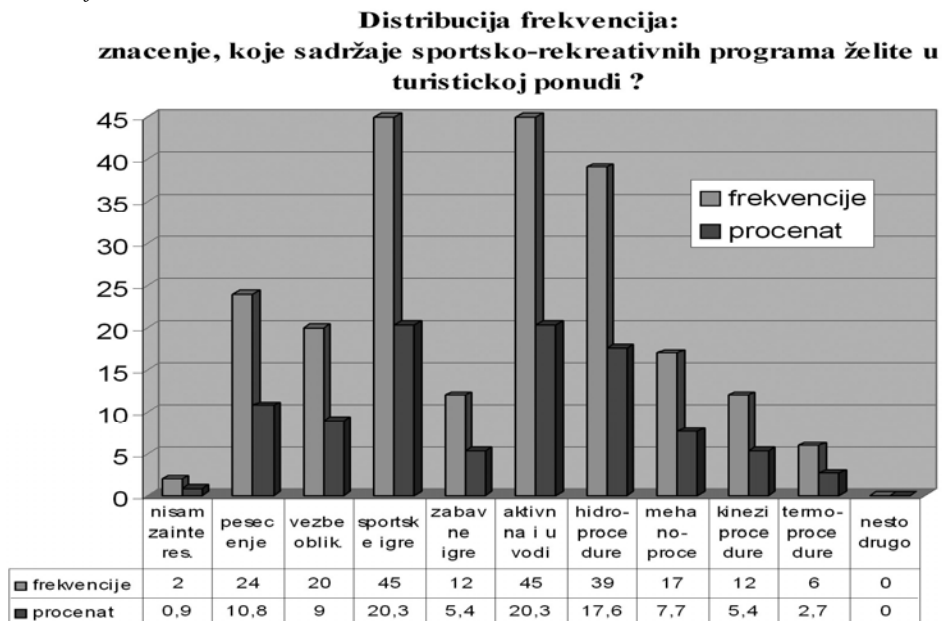
potencijalnog korisnika turističke ponude. Iz priloženog zaključujemo da su sportsko-rekreativne aktivnosti na vodi i oblici atletske disciplina, pre svih pešačenja u prirodi (trim staze i staze zdravlja), najkorisnije aktivnosti za turiste. što je jasan signal za primenu upravo te vrste programa.

Iz grafikona broj 3 vidimo da su najpoželjniji sportsko-rekreativni sadržaji u turističkoj ponudi smeštajnih objekata upravo hidroprocedure i aktivnosti na i u vodi, a odmah zatim sportske igre i pešačenje. Iz ovih rezultata ustanovljavamo visoku korelaciju frekvencija distribuiranih na grafikonima 2 i 3, što potvrđuje našu hipotezu o primeni ovih sadržaja u turizmu.

Da bi valorizovali ekonomski efekat primene sportsko-rekreativnih programa u turizmu, testirali smo stavove korisnika turističke ponude, sa pokazateljima ulaganja u vanpansionsku potrošnju, izraženu kroz dopunske iznose utrošene na sportsko-rekreativne sadržaje. Frekvencije pokazuju da su korisnici spremni da najveća sredstva potroše na programe fizioprofilakse, dok je srednja vrednost oko 35 eura za period sedmodnevnog boravka u objektu.

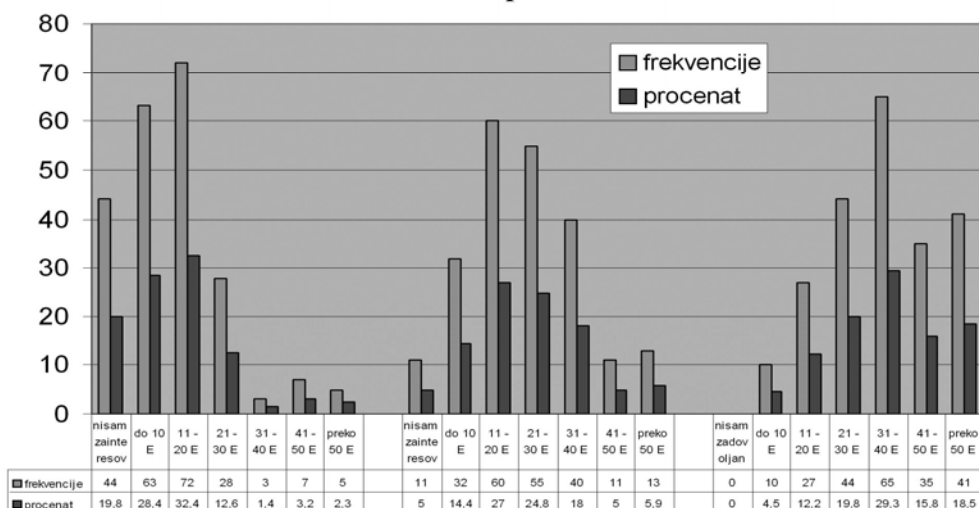
Iz grafikona broj 5, vidimo da najveći broj ispitanika teži da sadržaje sportske rekreacije u turizmu upražnjava u letnjem periodu a nešto manje i u prolećnom, što se podudara sa frekvencijom turističkih kretanja u toku jedne godine.

Grafikon br. 3.

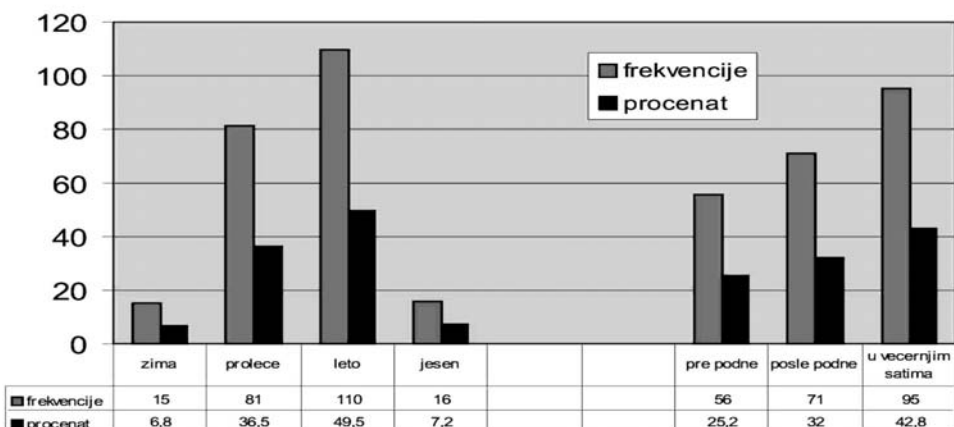
Grafikon br. 4.

**Distribucija frekvencija:
značenje, dopunski iznos planirane potrošnje za sportsko-
rekreative programe u turizmu: pešacenje, sportske igre i
fizioprofilaksa**

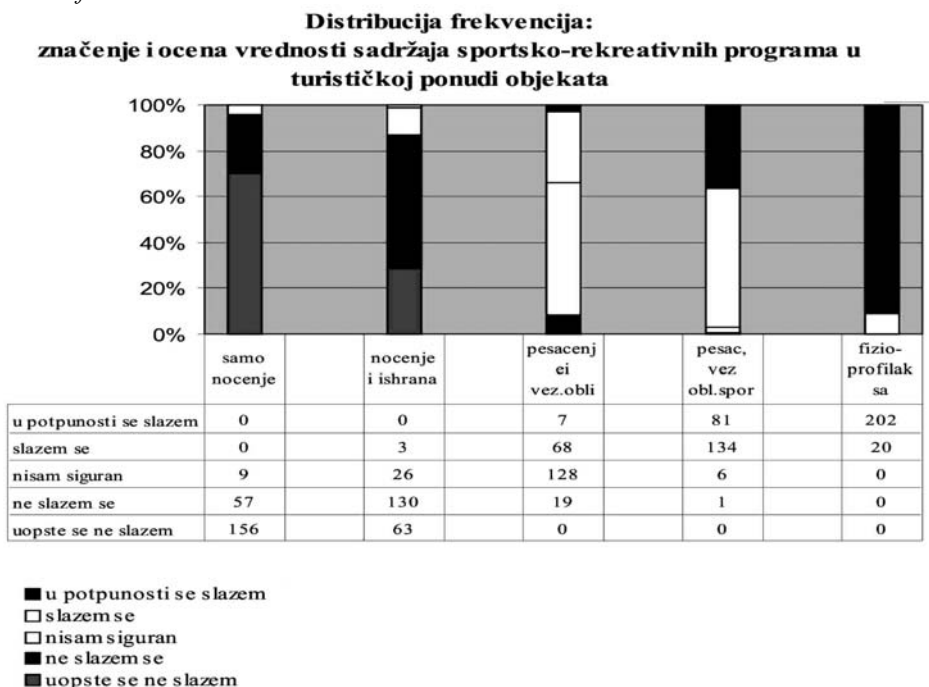
Grafikon br. 5.

**Distribucija frekvencija:
značenje korišćenje programa sportske rekreacije u turizmu u
odnosu na godišnje doba i period dana**

Na istom grafikonu je predstavljen period dana kada se najčešće koriste programi sportske rekreacije u turizmu. Oko 75 % ispitanika se izjašnjava za popodnevno i večernje upražnjavanje ponudjenih sportsko-rekreativnih aktivnosti, a 25,2 % za prepodnevnu aktivnost.

Grafikon br. 6.

Iz distribuiranih frekvencija na grafikonu broj 6, možemo zaključiti da su najslabiji sportsko-rekreativni programi sa fizio-profilaktičkim procedurama, ujedno i ocenjeni najvišom ocenom vrednosti od svih ponudjenih sadržaja koje jedan ugostiteljsko-turistički objekat može da pruži kroz svoju ponudu. U prva dva ajtema je ponudjeno samo noćenje i noćenje sa ishranom, i tu je frekvencija “u potpunosti se slažem” i “slažem se” jednaka nuli. Ovakav rezultat nam pokazuje da je suštinski promenjen stav o kategoriji turističkog objekta, te da su sklonosti usmerene ka objektima koji nude u svojoj osnovi pored pansionskih usluga i različite sadržaje sportsko-rekreativnih aktivnosti, pre svih fizio-profilaksu.

3. ZAKLJUČAK

Na osnovu svega izloženog, možemo zaključiti da su smernice razvoja savremene turističke ponude definisane kroz implementaciju različitih sportsko-rekrea-

tivnih programa i sadržaja u njen korpus, te da su stavovi i sklonosti ispitanika pozitivno usmereni ka korišćenju tih programa, sa preciznim parametrima potrošnje, vremenskim periodima godine i dana i ciljanim vrstama programa, što je dragocena informacija za turističke menadžere. Ulaganjem u sportsko-rekreativnu infrastrukturu postojećih i novoizgrađenih objekata, stručno zastupljenu realizaciju programa i primenom jasno definisane marketinške strategije, približavamo se savremenoj turističkoj ponudi zemalja Evropske unije i uskladjujemo ponudu sa trendom svetskih turističkih kretanja.

LITERATURA

1. Nikolić, I.: 2005.,Sportsko-rekreativni programi kao faktor valorizacije turističke ponude AP Vojvodine, doktorska teza, Novi Sad.
2. Relac, M.:1979, Sportska rekreacija u turizmu, Zagreb, Sportska tribina.

VIEWPOINTS OF EXAMINEE TOWARDS THE USE OF PROGRAM OF SPORT RECREATION IN TOURISM

Testing the viewpoints of examinees, users of tourist offer, about use of program of sport recreation in tourism, we came to categorical conclusions of imperativ of implementation of different spectrum of tourist attraction program of recreation in corpus of offer, in view of change of motives of modern tourist movements.

In other words,most of the examinees said that they are not satisfied with presence of sport – recreative programs in tourist offer.And thet their primary motives are using, above all, sport – recreative components with use of physio- prophylaxes, and not accommodation in high-quality tourist facilities.

Results show affection of examinees towards engaging of recreative attractions connected to activities in and on water, sport games and climbing in nature, first of all in summer and spring time with emphasis on evening hours as period of realization. As economical parametar of legitimacy of program of sport recreation in tourism appliance, distribution of frequencies on graph (chart) 4 show that the biggest number of examinees is ready to pay additional 40 E for programs of recreation in tourist offer, with special emphasis on using program of physio-prophylaxes procedures.

After looking down at the results we can conclude that directions of development of tourist offer are oriented towards implementation of different sport-recreative attractions in corpus of offer of accommodation, and that it is necessary to continue investigations and to define marketing strategy for appliance of these attractions in tourism.